

Leksebevisste skoler

Froland kommune

2023

Innhold

Innledning	2
Definisjon av lekser i Frolandsskolen	3
Forventningsavklaringer	3
Forventninger til deg som elev	3
Forventninger til dere som foreldre og foresatte	3
Forventninger til skolene	3
Plan for lekser på de ulike hovedtrinnene	4
Småskoletrinnet (1.-4. trinn)	4
Mellomtrinnet (5.-7. trinn)	4
Ungdomstrinnet (8.-10. trinn)	5
Spørsmål og avklaringer.....	5
Daglekse eller ukelekse	5
Lekser skal være relevante.....	5
Kan elevene gjøre lekser på skolen?.....	6
Skolens kontroll og oppfølging av lekser	6
Kan skolene sanksjonere elever som ikke gjør lekser?	6
Proessen med leksebevisst skole	7
Tidsplan og arbeidsgruppe.....	7
Evaluering.....	7

Innledning

Ny opplæringslov som trer i kraft 1. august 2024 sier at:

«Elevane skal vere aktivt med i opplæringa og følgje skolereglane. Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at elever med fravær fra opplæringa blir følgde opp. Elevane kan bli pålagte å gjere oppgaver utenom skoletida (lekser). Det må takas omsyn til at elevar har rett til kvile og fritid.»

Kommunestyrevedtak 27/2023 sier at:

«Skolene i Froland skal være leksebevisste skoler. Skolene skal utarbeide en plan som definerer hva som ligger i begrepet Leksebevisst skole og som gir klare føringer for bruk av lekser i skolene for de ulike trinnene. Frist for utarbeiding av planen settes til 1. oktober 2023. Planen iverksettes etter høstferien. Det åpnes i tillegg for at skoler som selv ønsker det, kan prøve ut "Leksebevisst skole med valgfrie lekser for elevene". Prøvetiden settes til to skoleår, hvor prosjektet evalueres etter endt prøveperiode. Dette må løses innenfor dagens ressurser og rammer.»

På bakgrunn av ny lovbestemmelse og kommunestyrevedtak har Froland kommune utviklet denne planen for felles retningslinjer for lekser. Retningslinjene skal bidra til at ledere og ansatte utvikler en felles forståelse av lekser og dermed unngå at leksepraksisen blir for sprikende og personavhengig.

Retningslinjene i denne planen er normgivende. Det kan være situasjoner og perioder der det er nødvendig og riktig å fravike retningslinjene. Eksempler på dette kan være hjemmearbeid knyttet opp mot spesifikke skoleprosjekter eller forberedelser til noe spesielt som skal skje i skolen, for eksempel inn mot viktige prøver. Retningslinjene skal likevel være det som preger skolens normale praksis.

Definisjon av lekser i Frolandsskolen

Lekser skal gis med den hensikt å fremme læring, gode arbeidsvaner og samarbeid med hjemmene.

Forventningsavklaringer

Lekser er et samarbeidsprosjekt mellom skolen, barnet og foresatte. Dialog og en felles forståelse av lekser er utgangspunktet for at arbeidet og tilpasning av lekser skal fungere etter hensikten.

Forventninger til deg som elev

- Du kan forvente at du får lekser og at du gjør ditt beste når du jobber med lekser.
- Det forventes at du leverer leksene til avtalt tid.
- Det forventes at du og dine foresatte planlegger når du skal gjøre leksene.
- Du kan forvente at skolen gir deg tilbakemelding på leksene.
- At du sier ifra til de hjemme eller til læreren hvis du synes leksene er for vanskelige eller for lette.
- Hvis du ikke har fått gjort leksene må du eller dine foresatte gi beskjed til læreren. Læreren må vite hvorfor du ikke har fått gjort leksene.

Forventninger til dere som foreldre og foresatte

- Dere leser ukeplanen sammen med barnet og gjør dere kjent med innholdet.
- Dere sørger for at barnet får tilstrekkelig med tid og ro på seg til å gjøre lekser.
- Dere omtaler lekser i positive ordelag og gir barna ros for deres arbeid.
- Dere følger med og tar kontakt med skolen dersom dere mener at leksene som blir gitt ikke passer for barnet, eller at dere synes barnet bruker for mye eller for lite tid på lekser.
- At barna i all hovedsak får lekser de kan mestre på egenhånd. I begynneropplæringen må foreldrene påregne å hjelpe barna.

Forventninger til skolene

- Lekser praktiseres i tråd med retningslinjene i planen for leksebevisst skole.
- Retningslinjene kommuniseres på hjemmeside, i foreldremøter og ellers etter behov.
- Aktivt etterspørre og ha dialog med elever og foreldre om deres erfaringer knyttet til lekser.
- Være særlig oppmerksomme overfor foreldre som tar kontakt. Ledelsen skal involveres dersom lærer og foresatte ikke kommer til enighet om justering av lekser for enkeltelever.
- Holde oversikt over lekseinnleveringer.

Plan for lekser på de ulike hovedtrinnene

Småskoletrinnet (1.-4. trinn)	
Hovedmål	Automatisering av bokstaver og leseferdigheter i norsk. Tallforståelse og mengdetrening i matematikk. Kontrollere forståelse og involvere foreldrene. Etablere og opprettholde arbeidsvaner.
Effektivt normert omfang	15-30 minutter per dag eller inntil 2 timer ved ukelekse.
Differensiering	Elever med spesialpedagogiske behov får individuelt tilpassede lekser. Lese- og skrivelekser differensieres ut ifra lengde og vanskegrad. I noen spesielle tilfeller kan det være aktuelt å gi helt eller delvis fritak for lekser.
Variasjon	Lite variasjon i strukturen for å opprettholde arbeidsvaner og forutsigbarhet. Kan gis praktiske og varierte oppgaver.
Foresatte- og elevmedvirkning	Lekser er tema på foreldremøter og utviklingssamtaler. Lekser fremkommer klart og tydelig på ukeplanen. Dialog med foreldre og elever etter behov.
Tilpasning	Kontinuerlig tilpasning gjennom egne vurderinger av elevenes leksearbeid. Tilpasning på grunnlag av foreldrenes tilbakemeldinger.
Støtte	Forberedelse og gjennomgang av lekser på skolen. Leksene skal i all hovedsak være repetisjon av kjent fagstoff. Digitale hjelpemidler for elever som har behov for det.

Mellomtrinnet (5.-7. trinn)	
Hovedmål	Videreutvikling av grunnleggende ferdigheter og opprettholde arbeidsvaner. Øve på å tilegne seg nytt fagstoff. Kontrollere forståelse og involvere foreldrene.
Effektivt normert omfang	15-30 minutter ved daglekse eller inntil 2 timer ved ukelekse.
Differensiering	Elever med spesialpedagogiske behov får individuelt tilpassede lekser. Lese- og skrivelekser differensieres ut ifra lengde og vanskegrad. I noen spesielle tilfeller kan det være aktuelt å gi helt eller delvis fritak for lekser.
Variasjon	Små endringer i struktur for å opprettholde arbeidsvaner og forutsigbarhet. Endringer kommuniseres tydelig og i god tid. Kan gis praktiske og varierte oppgaver.
Foresatte- og elevmedvirkning	Lekser er tema på foreldremøter og utviklingssamtaler. Lekser fremkommer klart og tydelig på ukeplanen. Dialog med foreldre og elever etter behov.
Tilpasning	Kontinuerlig tilpasning gjennom egne vurderinger av elevenes leksearbeid. Tilpasning på grunnlag av foreldrenes tilbakemeldinger.
Støtte	Forberedelse og gjennomgang av lekser på skolen. Leksene skal i hovedsak være repetisjon av kjent fagstoff. Dersom lekser gis som forberedelser skal dette kommuniseres tydelig. Digitale hjelpemidler for elever som har behov for det.

Ungdomstrinnet (8.-10. trinn)	
Hovedmål	Videreutvikling av grunnleggende ferdigheter, opprettholde arbeidsvaner samt utvikle selvstendighet og ansvarsbevissthet. Øve på å tilegne seg nytt fagstoff. Kontrollere forståelse og involvere foreldrene.
Effektivt normert omfang	15-30 minutter ved daglekse eller inntil 2 timer ved ukelekse.
Differensiering	Muntlig eller skriftlig lekseinnlevering. Elever med spesialpedagogiske behov får individuelt tilpassede lekser. Lese- og skrivelekser lekser differensieres ut i fra lengde og vanskegrad. I noen spesielle tilfeller kan det være aktuelt å gi helt eller delvis fritak for lekser.
Variasjon	Elevene skal trenes i varierte oppgaver som også innbefatter praktiske og kreative oppgaver.
Foresatte- og elevmedvirkning	Lekser er tema på foreldremøter og utviklingssamtaler. Lekser fremkommer klart og tydelig på ukeplanen. Dialog med foreldre og elever etter behov.
Tilpasning	Kontinuerlig tilpasning gjennom egne vurderinger av elevenes leksearbeid. Tilpasning på grunnlag av foreldrenes tilbakemeldinger.
Støtte	Forberedelse og gjennomgang av lekser på skolen. Leksene skal i hovedsak være repetisjon av kjent fagstoff. Dersom lekser er forberedelser skal dette kommuniseres tydelig. Digitale hjelpemidler for elever som har behov for det. Ved innlæring av nytt fremmedspråk er det i perioder behov for mer foreldrestøtte.

Spørsmål og avklaringer

Daglekse eller ukelekse

For å sikre fleksibilitet, forutsigbarhet og mulighet til planlegging i hjemmene skal vanlig praksis være at større og særlig skriftlige lekseinnleveringer gis på ukesbasis eller lengre. Med ukesbasis menes at lekser som gis på mandag ikke skal kreves innlevert før fredag samme uke.

Mindre tidkrevende leselekser og andre typer av lekser kan gis som daglekse. Totalmengden av lekser må uansett som hovedregel holdes innenfor det normerte tidsomfanget.

Lekser skal være relevante

Dersom lekser gis som repetisjon av gjennomgått fagstoff skal det tilstrebes at leksene gjennomføres kortest mulig tid etter at det er gjennomgått på skolen. Dersom lekser gis som forberedelse til noe som ennå ikke er gjennomgått på skolen er det viktig at elever og foresatte får

dette tydelig kommunisert, for eksempel på ukeplanen. Gjennomgang av fagstoffet på skolen skal skje kortest mulig tid etter at elevene har forberedt seg hjemme.

Lærerne må vurdere hvilke typer lekser som er egnet som repetisjon og forberedelse for sine elever. I praksis vil lekser ofte være en kombinasjon. For å øke bevisstgjøringen blant elever og foreldre må det fremkomme på ukeplanen hvorvidt lekse er repetisjon og/eller forberedelse. Dette er viktig for hvordan eleven skal ha anledning til å stille forberedt til planlagt undervisning.

Kan elevene gjøre lekser på skolen?

Slik lekser er omtalt her er det definert som skolearbeid som elevene gjør på fritiden. Skolearbeid som gjøres på skolen faller utenfor dette. Skolene skal ikke tilrettelegge for at leksene kan gjøres innenfor skoletiden.

Skolens kontroll og oppfølging av lekser

Lærerne må ha et system for å sjekke lekseinnleveringer og kvalitet. Dette er viktig for å avdekke elever som kan være i ferd med falle fra skolefaglig. I noen tilfeller kan manglende lekseinnleveringer kan også være et signal på endringer eller bakenforliggende hensyn i hjemmet som læreren må undersøke nærmere.

Dersom flere elever over tid leverer lekser med lav kvalitet, eller at flere elever utelater å gjøre lekser, kan dette også være et signal på at læreren må vurdere å endre deler av sin praksis. Det er derfor viktig at læreren har et system for å fange opp utelatte lekseinnleveringer og kvalitetsendringer i elevenes leksearbeid.

Kan skolene sanksjonere elever som ikke gjør lekser?

I ny opplæringslov har skolen hjemmel til å pålegge lekser og dermed også anledning til å sanksjonere elever som ikke gjør lekser.

I vurderingen av om den enkelte eleven skal få en sanksjon for å ikke levere lekser til avtalt tid, må det tas hensyn til årsaken til at ikke leksene er gjort. Dersom for eksempel eleven har fått en lekse hen ikke har forutsetning for å klare, at omfanget av lekser er for stort, eller andre tungtveiende grunner forklarer årsaken til at eleven ikke har fått gjort leksene, skal skolen ikke sanksjonere eleven med for eksempel ordensanmerkning.

All sanksjonering skal skje med hjemmel i skolereglene (tidligere ordensreglement).

Proessen med leksebevisst skole

Tidsplan og arbeidsgruppe

Når	Hva	Hvem
	Skolekontoret definerer utkast til leksebevisste skoler i prosjektperioden.	Skolekontoret
15.09.23	Skolene har bearbeidet utkast til definisjon av leksebevissthet og innspill til bruk av lekser på det enkelte alderstrinn.	Skolene
13.10.23	Bearbeidelse av innspill og ferdigstilling av plan.	Arbeidsgruppe
Mai 2024	Evaluerings Innhente erfaringer fra FAU, elevråd og lærere.	Arbeidsgruppe
Desember 2024	Evaluerings Innhente erfaringer fra FAU, elevråd og lærere.	Arbeidsgruppe
Mai 2025	Evaluerings Innhente erfaringer fra FAU, elevråd og lærere.	Arbeidsgruppe
Juni 2025	Evaluerings av prosjektperioden	Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa består av:

Rune Speikland	FBS
Kai Reidar Mollestad Andreassen	FUS
Signe Heldal Risholt	BS
Tonje Olsbu Stømne	MS
Hallgeir Berge	VL/SS
Erik Songe-Møller	SFR
Jorunn Olsen	HTV

Ved utarbeidelse av retningslinjer er følgende hensyn vurdert og gitt innspill til:

1. Mål og hensikt
2. Omfang og varighet
3. Differensiering
4. Variert tilnærming
5. Foreldre- og elevinvolvering
6. Evaluering og tilpasning
7. Støtte og ressurser
8. Valgfrihet

Evaluerings

Tilbakemeldinger og innspill fra elever, foreldre og lærere skal i prosjektperioden tas opp i skolens medvirkningsorganer FAU, elevråd og fagforbund. Innspill og erfaringer tas opp og drøftes felles i arbeidsgruppa i henhold til plan for evaluering.

Dersom arbeidsgruppa anser at det er nødvendig å foreta endringer i planen underveis i prosjektperioden, vil dette bli gjort i etterkant av evalueringsmøtene.